

## Inventarisatie WP6 ronde 1

Datum: 28-04-2020

## Ingebrachte onderwerpen

| # | Inbrenger | Onderwerp                                                          | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---|-----------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | 5.1.2e    | Solidariteit vs polarisatie als voorspeller van (volhouden) gedrag | <p>In US lijkt polarisatie toe te nemen. Ook in NL zou dat kunnen gebeuren (gebeurt het). Vraag is of mensen solidair zijn/voelen in deze situatie en zo ja, met wie? (ouderen, kwetsbaren, zorgverleners of economische 'groepen' zoals mensen met eigen bedrijf. En welke invloed dit heeft op gedragingen</p> <p>5.1.2e Ik denk dat solidariteit het belangrijkste thema wordt tijdens deze crisis, zeker als de maatregelen langer voortduren en steeds meer gaan knellen. Solidariteit met mensen die kwetsbaar zijn en met degenen die economisch het zwaarst worden getroffen. Het omgekeerde van dergelijke solidariteit is natuurlijk polarisatie, wat we in de VS de laatste tijd ook met betrekking tot dit onderwerp nadrukkelijk de kop op zien steken.</p> <p>Gerelateerd hieraan zijn sociale normen: wat zien we anderen doen en wat denken dat anderen het juiste vinden om te doen. We hebben recentelijk onderzoek in het VK gedaan naar het volgen van de beschermende richtlijnen tijdens deze pandemie en daar blijkt wat we (nabije) anderen zien doen een sterke voorspeller van gedrag is. Die sociale norm is nu nog grotendeels positief over naleving, maar dat kan in geval van polarisatie veranderen. In de VS zie je dat zoals gezegd ook, langs voorspelbare politieke lijnen.</p> <p>Je ziet de kiem voor dergelijke polarisatie ook in de eerste vraag tijdens de persco: "De mensen gedragen zich voorbeeldig, maar nu volgt er toch weer een verlenging, hoe legt u dat uit?". Rutte reageerde helder, maar met onverholten ergernis: het feit dat de cijfers nu zijn zoals ze zijn komt door de maatregelen. Maar de vraag van de NOS journalist raakt aan een paradox die je vaker ziet rondom deze pandemie: door de maatregelen valt het qua sterftecijfers relatief mee, waarna het idee de kop op steekt dat we ons druk hebben gemaakt om niets. 'alsof je ergens recht op hebt, nu je je een tijd aan de maatregelen hebt gehouden'.</p> <p>Van invloed op solidariteit zijn gevoelens van rechtvaardigheid en invloed op gedrag. Is belangrijke voorspellers (distributieve (lasten gelijk verdeeld), procedurele rechtvaardigheid (eerlijk hoe besloten wordt, beboet wordt, rekening gehouden met)</p> |

|   |        |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |        |                                                                                                                                                                                                              | Uit WP3 halen, 1 <sup>e</sup> en 2 <sup>e</sup> wave: Attitude mbt maatregelen: verandert de verdeling? meer bi-polar, 2 kampen? Steeds meer bi-modale verdeling. Zien we een verschuiving en bij welke groepen? (als de juiste groepen in de vragenlijst zitten)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 2 | 5.1.2e | Welke vrijheid, en ruimte hierin, willen mensen irt voorzichtigheid?<br><br>Welke exitscenario's vinden mensen wenselijk? Welke combinatie van versoepelen/vasthouden maatregelen houden ze het langste vol? | De maatregelen worden vaak als 'losse' maatregelen gepresenteerd, waarbij voor losse maatregelen in de exitstrategie lijkt te worden nagedacht.<br><br>In de laatste persconferentie is er met name ruimte qua vrijheid gemaakt voor kinderen en ouders van jonge kinderen. Andere groepen niet. Wat willen mensen: Bepaalde groepen opstarten, of voor alle groepen kleine stappen? (Distributieve rechtvaardigheid). Welke combinatie van versoepelen, vasthouden, versterken maatregelen is wenselijk en haalbaar om vol te houden. Hier aandacht voor mensen die meer vrijheid willen en mensen die meer voorzichtigheid willen.<br><br>Exitstrategieen scenario's doorspreken met burgerpanels? Welke exitstrategieen scenario's (combinatie gedragsmaatregelen). Welke invloed van prespectieve veranderingen beleid op attitude en gedrag. Pakketten van maatregelen, hypotetisch samenstellen en vaststellen hoe burgers erover denken. Scenario's qua combi maatregelen, voorkeur voor pakketten binnen specifieke groepen. |
| 3 |        | Excessief gedrag                                                                                                                                                                                             | Er is veel aandacht voor mensen die maatregelen niet (goed) naleven. Is er een groep die het extreem naleeft, met negatieve gevolgen. Bijv excessief handen wassen, hypochondische trekken ontwikkelen, mensen die zichzelf/kinderen thuis 'opsluiten', straatvrees . tzt analyse obv WP3?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 4 |        | Gedrag observeren in bepaalde situaties irt afstand houden                                                                                                                                                   | Kinderen gaan straks weer naar school, veel mensen moeten toch boodschappen doen, mensen die buiten een luchtje scheppen. Allemaal plekken waar mensen elkaar tegenkomen en het best ingewikkeld is afstand te houden van elkaar. Aanvullend op vragenlijst een observationele studie starten naar hoe mensen daadwerkelijk de maatregel 'afstand houden'. Mensen geven aan dat het best goed lukt, maar als je mensen spreekt geven ze vaak aan dat anderen geen afstand houden bijv op straat, winkel. In interviews WP4 wordt hier ook op uitgevraagd.<br><br>Veel werk, specifieke groepen? Welke situatie?<br><br>Observaties van gedragingen is nu lacune in kennis (nu zelfrapportage in vragenlijst en interviews)                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 5 |        | Health literacy                                                                                                                                                                                              | Is een mogelijk interessant thema voor verdieping.<br><br>Aanvulling 5.1.2e nagaan of het past binnen gedragsunit/RIVM. Daarnaast nagaan of hier grootste                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|    |        |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|--------|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |        |                                       | impact ligt op indammen virus irt effort om deze groep te bereiken. Of meer vanuit communicatie oogpunt hier rekening mee houden, zonder verdiepend onderzoek.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 6  | 5.1.2e | Nudging jongeren openbare ruimte      | Vanuit het LOT-c kregen we de vraag wat te doen met jongeren die de voorschriften niet navolgen. We hebben input gegeven op een adviesnotitie die zij zelf hadden opgesteld en ook de tien tips van 5.1.2e meegestuurd. Dit ging echter vooral over communicatie/informatie aan die jongeren. Maar zijn er ook acties mogelijk die meer richting nudging/helpen om het gedrag ook uit te voeren gaan, bijv omgevingsinterventies? Mijn inspiratie hier is bijv het werk van 5.1.2e die een systeem heeft ontwikkeld en onderzocht om schoolpleinen zo in te richten dat elk kind speelruimte heeft voor verschillende soorten spel. Kun je zo ook iets ontwikkelen in de trant 'pak jouw ruimte'? Ik ben er al met 5.1.2e over aan het nadenken. Maar zo zijn er denk ik meer dingen mogelijk. En wat dan? Of omgekeerd: welke belemmeringen ervaren mensen IN DE OPENBARE RUIMTE om afstand te houden? |
| 7  |        | Hoe ervaren mensen gedrag van anderen | Waar helpt het hen, waar hindert het, en wat voor effect heeft het op hun eigen gedrag en hun welbevinden?<br>Suggestie 5.1.2e Oppakken in WP4? (zit al deels in de topic lijst)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 8  |        | Somberheid door maatregelen           | Van 113Zelfmoordpreventie kreeg ik signaal dat bellers op hun hulplijn hun somberheidsgevoelens relateren aan de coronamaatregelen. Lijkt me een aspect dat we nader kunnen onderzoeken (evt samen met hen want zij zijn daar ook mee bezig uiteraard).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 9  |        | Citizen Science en Corona             | Losse uitwerking. Tbv betrekken cohort dat aan heeft gegeven mee te willen werken aan verdiepend interview                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 10 |        | Mondkapjes en gedrag                  | Gaan mensen zich veiliger voelen door mondkapjes te dragen/te zien in het openbaar. Wat voor gedrag gaan ze hiermee vertonen? Risico voller zoals dichter bij elkaar staan? Niet goed op en af zetten van mondkapjes?<br>5.1.2e Dragen ze met name een mondkapje om zich te beschermen tegen 'andermsan spetters' of om anderen te beschermen tegen 'eigen spetters' -> in vragenlijst WP3?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 11 |        | zorgmijding                           | Hoe krijgen we mensen met (chronische) zorgbehoefte terug in de zorg nu het weer kan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 12 |        | Inrichten 1.5 samenleving             | Fysieke inrichting in winkels, kantoren zodat mensen gepromt worden juiste afstand te bewaren.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|    |        |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  |  |
|--|--|--|--|

NB. In keuze meenemen irt gedragingen. Doelgroepen die niet weten, kunnen en/of willen. Waarschijnlijk zit hier een groot verschil in doelgroepen in.  
(motivatie, capaciteit, gelegenheid)